

Els acompanyaren per Mollet els senyors Ros, Plantada, Fonolleda (Vicents) y Tura.

Varem anar de primer á la fàbrica de serrar fusta moguda á vapor de la senyora viuda de Morató, en quin punt el seyor Ros hi tèn instalat el dinamo que, ab la forsa de vapor del citat establiment, desenrotlla la energia eléctrica necessaria pera moure las duas màquinas batedoras adquiridas per el citat senyor Ros.

En el mateix establiment hi varem veure, embalats encara, els acarreus de la màquina bregadora del cánem, que funcionarà aviat y de la que parlarem un altre dia.

En l' expressat dia anava sols una de les duas màquinas de batre, acabantse els trevalls d' instalació de l' altra. Se poden traslladar fàcilment allí ahont convingui: aquell dia la màquina que 's feya trevallar, estava instalada á l' era de can Fonolleda, haventse necessitat per aixó unas bonas extensions de cable, donchs la distancia que va d' allí al punt ahont se produeix la electricitat, es bastant llarga.

La màquina en qüestió es construïda pe'l senyor Sanpere, de Barcelona, essent la primera d' aquest model, que ha trevallat. Es molt senzilla, de manera que l' trevallador del camp menos intel·ligent en màquinas s' en fa càrrech tot seguit. S' engarjola per un cap garbas á desdir que li va donant un batedor sense may parar, y per l' altre treu el boll que un trevallador va apilant á poca distancia, y la palla, que resulta molt bona, es recullida á demunt d' una vela ó llençol posat á terra pera endurse'l quan es ple. Las triaduras—molt escassas—son recullidas en una sanalla á sota del mitj de la màquina; el blat, que surt molt net, va á parar al sach que la mateixa màquina agnanta.

Pera fer la batuda regularment, es á dir, sense que la màquina hagi de parar may, tant per falta de garbas, com per retirar el boll, la palla, el gra, fer el paller, etz., se necessitan nou homes.

Cada màquina bat per hora sis garveras de vint y una garva ab xeixa; ab l' ordi 's va més depressa encara.

Se calcula que enguany las duas màquinas baterán cinch mil garveras.

La màquina que funcionava aquell dia, ha batut de dia y nit, contant per aixó ab las collas d' homes corresponents. A la nit no hi falta claror, donchs ab las bombetas d' incandescencia se fa una illuminació espléndida. Aixó es una de las cosas que més han cridat l' atenció del públich, que 'ls primers dias hi acudia á professó feta.

Indubtablement l' objectiu principal que aquí s' ha de cercar, que es la baratura, s' obté en gran escala. L' amo del blat porta las garvas á l' era y s' emporta el blat y l' boll; el paller li fa l' administrador de la màquina; paga 2'25 pessetas per garvera de 21 garvas. Si 's tracta d' ordi, se paga 1'75.

No 'ns hem d' entretenir aquí en treure calculs, porque tothom ho sab fer prou, no dubtant que ningú deixarà de veure la economia que aixó representa.

Suposant que l' sistema ab màquina s' extindrà cada dia més, sigui ab la descrita, sigui ab altre model, no sols se podrà obtenir una gran economia, sino que ademés s' obtenen altrás ventatjas: el poguer batre encara que plogui, donchs s' extén una vela á damunt de la màquina; el poguer ventar encara que no fassi